

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Полтавський державний медичний університет
Навчально-науковий інститут післядипломної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор закладу вищої освіти
з науково-педагогічної роботи та післядипломної освіти
Полтавського державного медичного університету
професор _____ Ігор СКРИПНИК
«30» серпня 2024 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА на 2024/2025 навчальний рік

Назва спеціальності Психіатрія

Назва циклу для лікарів-інтернів 2-го року навчання (2-річний термін навчання, 468 год.) з фаху «Психіатрія»

Кафедра психіатрії, наркології та медичної психології

Лекції (к-сть годин)	Семінари (к-сть годин)	Практичні заняття (к-сть годин)	Вид контролю	
			Поточний	Підсумковий
Розділ 01 Основи соціальної гігієни та організація психіатричної допомоги населенню – 82 годин				
	1. Епідеміологія психічних захворювань та головні тенденції динаміки в Україні та світі – 4 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Методи дослідження захворюваності та поширеності психічних розладів. 2. Поширеність психічних захворювань в Україні. 3. Клінічна епідеміологія. Основи доказової медицини. Застосування в медичній практиці: діагностиці,	1. Епідеміологія психічних захворювань та головні тенденції динаміки в Україні та світі – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Головні аспекти історії психіатрії. 2. Епідеміологія психічних захворювань та головні тенденції динаміки в Україні. 3. Поширеність психічних	Традиційний (контрольні запитання, ситуаційні задачі, тести)	Залік

	лікуванні, профілактиці. 2. Основи організації психіатричної допомоги в Україні. Сучасні основи організації стаціонарної психіатричної допомоги – 8 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Сучасні основи організації стаціонарної психіатричної допомоги. 2. Профілізація психіатричних стаціонарів. 3. Психіатричний стаціонар психоневрологічного диспансеру. 4. Психіатричні відділення загально-соматичної лікарні. 5. Правила госпіталізації, утримання та виписки хворих з психіатричних стаціонарів. 3. Особливості сучасного стану амбулаторної психіатричної допомоги. – 4 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Особливості сучасного стану амбулаторної психіатричної допомоги. 2. Основні функції позалікарняної психіатричної допомоги. 3. Структура психоневрологічного диспансеру. 4. Невідкладна психіатрична допомога. 4. Проміжні форми психіатричної	захворювань в зарубіжних країнах. 2. Основи організації психіатричної допомоги в Україні. Сучасні основи організації стаціонарної психіатричної допомоги – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Сучасні основи організації стаціонарної психіатричної допомоги. 2. Режим психіатричних стаціонарів. 3. Правила госпіталізації, утримання та виписки хворих з психіатричних стаціонарів. 3. Особливості сучасного стану амбулаторної психіатричної допомоги. – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Особливості сучасного стану амбулаторної психіатричної допомоги. 2. Основні функції позалікарняної психіатричної допомоги. 3. Структура ПНД. 4. Невідкладна психіатрична допомога. 4. Проміжні форми		
--	---	---	--	--

	допомоги. – 4 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Проміжні форми психіатричної допомоги. 2. Організація денного стаціонару. 3. Структура та основні функції денного стаціонару. 5. Організація психіатричної допомоги дітям. Принципи етапності, послідовності та спеціалізації психіатричної допомоги дітям. Інвалідність дітей внаслідок психічного захворювання – 4 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Організація психіатричної допомоги дітям. 2. Принципи етапності, послідовності та спеціалізації психіатричної допомоги дітям. 3. Інвалідність дітей внаслідок психічного захворювання. 6. Правові засади надання психіатричної допомоги в Україні. Закон України “Про психіатричну допомогу” – 8 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Правові засади надання психіатричної допомоги в Україні. 2. Закон України "Про психіатричну допомогу". 3. Чинне законодавство (кримінальне, цивільне,	психіатричної допомоги. – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Проміжні форми психіатричної допомоги. 2. Організація денного стаціонару. 3. Структура та основні функції денного стаціонару. 5. Організація психіатричної допомоги дітям. Принципи етапності, послідовності та спеціалізації психіатричної допомоги дітям. Інвалідність дітей внаслідок психічного захворювання – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Організація психіатричної допомоги дітям. 2. Принципи етапності, послідовності та спеціалізації психіатричної допомоги дітям. 3. Інвалідність дітей внаслідок психічного захворювання. 6. Правові засади надання психіатричної допомоги в Україні. Закон України “Про психіатричну допомогу” – 2 год. Запитання до теми (зміст		
--	--	---	--	--

	адміністративне, про шлюб, соціальну допомогу, пенсійне забезпечення тощо) в сфері психіатричної допомоги. 4. Психіатричний огляд: юридичні, етичні та клінічні аспекти його проведення. 7. Санітарна освіта, психогігієна та психопрофілактика. Основні розділи та форми психогігієнічної роботи – 4 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Санітарна освіта, психогігієна та психопрофілактика. 2. Основні розділи та форми психогігієнічної роботи. 3. Медико-генетичне консультування. 4. Психогігієна сімейного виховання. 5. Задачі психопрофілактики в дитячому віці. 6. Первинна, вторинна та третинна психопрофілактика. 7. Профілактика синдрому вигорання у медичних працівників. 8. Примусове лікування психічно хворих. Види, порядок проведення – 4 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Примусове лікування психічно хворих. Види, порядок	заняття): 1. Правові засади надання психіатричної допомоги в Україні. 2. Закон України "Про психіатричну допомогу". 3. Чинне законодавство (кримінальне, цивільне, адміністративне, про шлюб, соціальну допомогу, пенсійне забезпечення тощо) в сфері психіатричної допомоги. 4. Психіатричний огляд: юридичні, етичні та клінічні аспекти його проведення. 7. Санітарна освіта, психогігієна та психопрофілактика. Основні розділи та форми психогігієнічної роботи – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Санітарна освіта, психогігієна та психопрофілактика. 2. Основні розділи та форми психогігієнічної роботи. 3. Психогігієна сімейного виховання. 4. Задачі психопрофілактики в дитячому віці. 5. Первинна, вторинна та		
--	---	--	--	--

	проведення. 2. Заходи медичного характеру з профілактики суспільно-небезпечних дій (СНД) психічно хворих. 9. Основи медико-соціальної, військової та судово-психіатричної експертизи психічно хворих – 8 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Принципи та загальні основи організації та проведення медико-соціальної експертизи (МСЕК). 2. Загальні критерії виначнення різних ступенів втрати соціально-трудової адаптації. 3. Основи військової експертизи психічно хворих. 4. Судово-психіатрична експертиза (СПЕК). Загальні положення. Організація. 5. Обмежена дієздатність. Недієздатність. Опікунство. 10. Питання реабілітації психічно хворих – 8 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Реабілітація за умов різних психічних захворювань. 2. Етапи реабілітації. 3. Завдання реабілітації. 11. Питання етики і деонтології в професійній діяльності лікаря-психіатра – 4 год.	третинна психопрофілактика. 8. Примусове лікування психічно хворих. Види, порядок проведення – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття): 3. Примусове лікування психічно хворих. Види, порядок проведення. 4. Заходи медичного характеру з профілактики суспільно-небезпечних дій (СНД) психічно хворих. 9. Основи медико-соціальної, військової та судово-психіатричної експертизи психічно хворих – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття): 2. Принципи та загальні основи організації та проведення медико-соціальної експертизи (МСЕК). 3. Основи військової експертизи психічно хворих. 4. Види судово-психіатричної експертизи. 5. СПЕК у кримінальному процесі. Непідсудність, обмежена підсудність. 6. СПЕК у цивільному процесі.		
--	--	---	--	--

	Запитання до теми (зміст заняття): 1. Питання етики в професійній діяльності лікаря - психіатра. 2. Питання деонтології в професійній діяльності лікаря - психіатра. 12. Психіатричний огляд: юридичні, етичні та клінічні аспекти його проведення – 4 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Закон України "Про психіатричну допомогу". 2. Юридичні, етичні та клінічні аспекти проведення психіатричного огляду. 1. Поняття про симуляцію, агравацію, метасимуляцію, дисимуляцію.			
Розділ 02 Загальна психопатологія – 28 годин				

1. Синдромологічний діагноз в психіатрії – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Класифікація психопатологічних синдромів. 2. Основні психопатологічні синдроми і їх характеристика. 3. Встановлення синдромологічного діагнозу.	1. Розлади відчуття, сприйняття, мислення – 4 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Класифікація розладів відчуття. 2. Класифікація розладів сприйняття. 3. Класифікація ілюзій та психосенсорних розладів. 4. Класифікація галюцинацій. Синдроми галюцинозу. 5. Класифікація розладів мислення. 6. Паранойяльний синдром. Варіанти паранойяльного синдрому залежно від фабули. 7. Галюцинаторно-параноїдний синдром (Кандинського-Клерамбо). 8. Параноїдний синдром. 9. Парафренний синдром. 2. Розлади емоційної та ефекторно-вольової сфери – 4 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Афективні синдроми. 2. Депресивний синдром. 3. Прості та складні варіанти депресивного синдрому. 4. Маніакальний синдром. 5. Прості та складні варіанти маніакального синдрому. 6. Кататонічні синдроми. 7. Кататонічний ступор. 8. Варіанти кататонічного синдрому	1. Розлади відчуття, сприйняття, мислення – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Класифікація розладів мислення. 2. Навязливі ідеї. 3. Надцінні ідеї. 4. Маячні синдроми. 5. Паранойяльний, параноїдний парафренний синдроми. 6. Іпохондричний синдром, його види. 2. Розлади емоційної та ефекторно-вольової сфери – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Класифікація розладів емоційної сфери. 2. Депресивний синдром. 3. Маніакальний синдром. 4. Класифікація розладів ефекторно-вольової діяльності. 5. Синдроми розладу ефекторно-вольової діяльності. 3. Синдроми розладу свідомості. Пароксизмальні стани – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття):	Традиційний (контрольні запитання, ситуаційні задачі, тести, демонстрація хворих, клінічні розбори)	Залік
--	---	--	--	--------------

	за ознакою стану свідомості. 9. Гебефренний та інші синдроми. 3. Синдроми розладу свідомості. Пароксизмальні стани - 4 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Оглушення, сопор, кома. Визначення, психопатологічна характеристика. 2. Делірій. Визначення, психопатологічна характеристика 3. Онейроїдне затьмарення свідомості. Визначення, психопатологічна характеристика. 4. Аменція, визначення, психопатологічна характеристика. 5. Сутінкові стани затьмарення свідомості. 6. Деперсоналізація та дереалізація. 4. Порушення інтелекту. Розлади пам'яті. Синдроми недоумства – 4 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Вроджені порушення інтелекту. 2. Набуті порушення інтелекту. 3. Класифікація розладів пам'яті. 4. Види амнезії. 5. Парамнезії. 6. Корсаковський амнестичний синдром. 7. Психоорганічний синдром. 8. Деменція, види деменції.	1. Синдроми розладу свідомості та самосвідомості. 2. Непсихотичні розлади свідомості. 3. Основні ознаки синдромів затьмарення свідомості. 4. Деперсоналізація та дереалізація. 5. Великий епілептичний напад та інші пароксизмальні стани.		
--	---	--	--	--

	5. Розлади особистості. Неврозоподібний та соматоформні синдроми. Міжнародна класифікація хвороб (МКХ-10) – 4 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Розлади особистості, етіологія, патогенез. 2. Клінічна характеристика розладів особистості. 3. Астенічний синдром. Основні прояви астенічного синдрому. 4. Обсесивний синдром та його варіанти. 5. Тривожний та тривожно-фобічний синдром. 6. Іпохондричний синдром. 7. Соматоформні синдроми. 8. Термінологія, розділи, вісі МКХ-10.			
Розділ 03 Методи дослідження осіб з психічними розладами – 8 годин				
	1. Клініко-психопатологічне дослідження. Лабораторні та інструментальні методи дослідження – 6 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Метод опитування. 2. Метод спостереження, його використання при дослідженні психічного стану хворого. 3. Інші види дослідження, загальносоматичне і неврологічне дослідження хворого.	1. Експериментально-психологічне дослідження – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Основи психодіагностики в психіатрії. 2. Основні методи експериментально-психологічного дослідження інтелектуально-мнестичної сфери.	Традиційний (контрольні запитання, ситуаційні задачі, тести, демонстрація хворих, клінічні розбори)	Залік

	4. Клініко-психопатологічне дослідження психічного стану хворого. 5. Етапи клініко-психопатологічного дослідження. 6. Лабораторні та інструментальні методи дослідження в психіатрії.	3. Основні методи експериментально-психологічного дослідження емоційно-вольової сфери. 4. Основні методи експериментально-психологічного дослідження особистості.		
Розділ 04 Шизофренія, шизотиповий та маячні розлади – 48 години				
1. Сучасний стан проблеми, вчення про шизофренію - 4 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Сучасний стан проблеми, вчення про шизофренію. 2. Вчення про шизофренію у світлі МКХ-10. 3. Сучасна класифікація форм та типів перебігу шизофренії. 4. Порівняльна характеристика діагностичних критеріїв класифікацій, прийнятих у різних країнах.	1. Клінічні прояви шизофренії. Форми перебігу шизофренії – 8 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Клінічні форми шизофренії. 2. Клінічна картина параноїдної форми шизофренії. 3. Клінічна картина гебефренічної, кататонічної форм шизофренії. 4. Клінічна картина простої та інших форм шизофренії. 5. Особливості злоякісної та фебрильної шизофренії. 6. Характеристика перебігу шизофренії: безперервний, епізодичний. 7. Ремісії при шизофренії. 8. Безперервна шизофренія. 9. Епізодична з наростаючим та стабільним дефектом шизофренія. 10. Епізодична ремітуюча шизофренія. 2. Шизоафективний розлад – 8 год. Запитання до теми (зміст заняття):	1. Клінічні прояви шизофренії. Форми перебігу шизофренії – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Клінічні форми шизофренії. 2. Клінічна картина параноїдної форми шизофренії. 3. Клінічна картина гебефренічної, кататонічної форм шизофренії. 4. Характеристика перебігу шизофренії: безперервний, епізодичний. 5. Ремісії при шизофренії. 6. Безперервна шизофренія. 7. Епізодична з наростаючим та стабільним дефектом шизофренія. 8. Епізодична ремітуюча шизофренія. 2. Шизоафективний розлад – 2 год. Запитання до теми (зміст	Традиційний (контрольні запитання, ситуаційні задачі, тести, демонстрація хворих, клінічні розбори)	Залік

	1.Шизоафективні розлади з позицій МКХ-10. 2.Характеристика депресивних станів при шизоафективному розладі. 3.Характеристика маніакальних станів при шизоафективному розладі. 3. Шизотиповий розлад. Вікові особливості шизофренії – 8 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1.Шизотиповий розлад. 2.Проблема реактивних психотичних розладів. 3.Вікові особливості шизофренії. 4.Дитяча, підліткова шизофренія. 5.Шизофренія інволюційного та старечого віку. 4. Проблема ремісій та дефекту при шизофренії – 6 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1.Ремісії при шизофренії. 2.Дефектні стани при шизофренії. 5. Терапія шизофренії. Невідкладна допомога при шизофренії. Експертиза хворих на шизофренію – 8 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Основні принципи та особливості терапії окремих форм шизофренії. 2.Фармакотерапія шизофренії. 3.Невідкладна допомога при	заняття): 4.Шизоафективні розлади з позицій МКХ-10. 5.Характеристика депресивних станів при шизоафективному розладі. 6.Характеристика маніакальних станів при шизоафективному розладі. 3. Шизотиповий розлад. Вікові особливості шизофренії – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття): 6.Шизотиповий розлад. 7.Проблема реактивних психотичних розладів. 8.Вікові особливості шизофренії. 9.Дитяча, підліткова шизофренія. 10. Шизофренія інволюційного та старечого віку.		
--	--	---	--	--

	гострих психозах. 4. Сучасне уявлення про механізм дії електроконвульсивної терапії (ЕКТ). Показання і методика її проведення. 5. Інші види біологічної терапії шизофренії. 6. Трудова експертиза хворих на шизофренію. 7. Військова та судово-психіатрична експертиза хворих на шизофренію.			
Розділ 05 Афективні розлади – 30 годин				
1. Сучасний стан проблеми, вчення про афективні психози – 4 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Історія виокремлення афективних психозів. 2. Сучасні проблеми вчення про афективні психози з позицій МКХ-10. 3. Етіологія та патогенез афективних психозів.	1. Клінічна картина біполярних афективних розладів. Основні варіанти депресій – 8 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Загальна характеристика афективних психозів. 2. Клінічна картина біполярних афективних розладів. 3. 4. Типи перебігу афективних розладів (БАР, рекурентний депресивний розлад). 5. Поняття про циркулярність, моно- та біполярність. 2. Клінічна картина циклотимії. Проблеми суїцидології – 8 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Клінічні варіанти маній. 2. Клінічні варіанти депресій. 3. Клінічні прояви циклотимії.	1. Клінічна картина біполярних афективних розладів. Основні варіанти депресій – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Біполярний розлад як модель ендогенно - афективного психозу. 2. Сучасний стан проблеми, вчення про афективні психози. 3. Типові та атипові варіанти депресій. 4. Клінічні прояви циклотимії. 5. Диференційна діагностика БАР.	Традиційний (контрольні запитання, ситуаційні задачі, тести, демонстрація хворих, клінічні розбори)	Залік

	4. Суїцидальна та парасуїцидальна поведінка 3. Терапія афективних психозів і профілактика суїцидів – 8 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Основні принципи терапії афективних психозів. 2. Клінічні показання до застосування антидепресантів. 3. Клінічні показання до застосування антипсихотиків. 4. Клінічні показання до застосування нормотиміків. 5. Профілактика суїцидів.			
Розділ 06 Епілепсія – 20 години				
1. Сучасний стан проблем епілепсії. Етіологія та патогенез епілепсії – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Історія вчення про епілепсія. 2. Сучасні проблеми вчення про епілепсію з позицій МКХ-10. 3. Епідеміологія епілепсії. 4. Етіологія та патогенез епілепсії	1. Сучасний стан проблем епілепсії. Етіологія та патогенез епілепсії – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Історія вчення про епілепсія. 2. Сучасні проблеми вчення про епілепсію з позицій МКХ-10. 3. Епідеміологія епілепсії. 4. Етіологія та патогенез епілепсії 3. Основні клінічні прояви епілепсії. Перебіг епілепсії. Особливості епілепсії залежно від віку – 6 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Класифікація пароксизмів при епілепсії. 2. Клінічні прояви епілептичних психозів.	1. Основні клінічні прояви епілепсії. Перебіг епілепсії. Особливості епілепсії залежно від віку – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Епілептичні пароксизми. 2. Епілептичний статус. 3. Перебіг епілепсії. 4. Епілептичні зміни особистості. 5. Епілептичне недоумство.	Традиційний (контрольні запитання, ситуаційні задачі, тести, демонстрація хворих, клінічні розбори)	Залік

	3. Епілептичний статус. 4. Вікові особливості перебігу епілепсії. 4. Лікування епілепсії. Експертиза хворих на епілепсію – 8 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Основні принципи фармакотерапії епілепсії. 2. Протисудомні препарати. 3. Невідкладна допомога при епілептичному статусі. 4. Експертиза хворих на епілепсію: трудова, військова, судово-психіатрична.			
Розділ 07 Симптоматичні психічні розлади – 8 годин				
1.Сучасний стан вчення про симптоматичні психічні розлади з позицій МКХ-10 – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1.Сучасний стан вчення про симптоматичні психічні розлади. 2.Етіологія та патогенез симптоматичних психічних розладів. 3.Класифікація та клініка симптоматичних психічних розладів з позицій МКХ-10.		1. Психічні розлади при окремих соматичних захворюваннях. Основні принципи лікування та експертиза – 6 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1.Психічні розлади при серцево-судинних та інших соматичних захворюваннях. 2.Гострі симптоматичні психічні розлади. 3.Протраговані симптоматичні психічні розлади. 4.Основні принципи лікування протрагованих симптоматичних психічних розладів та органічного	Традиційний (контрольні запитання, ситуаційні задачі, тести, демонстрація хворих, клінічні розбори)	Залік

		психосиндрому. 5.Трудова, військова та судово-психіатрична експертиза хворих на симптоматичні психічні розлади.		
Розділ 08 Психічні розлади при ендокринних захворюваннях – 8 годин				
	1.Сучасний стан вчення про ендокринопатії з позицій МКХ-10 – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Сучасний стан вчення про ендокринопатії з позицій МКХ-10. 2. Загальні закономірності розвитку психічних розладів при ендокринних захворюваннях. 2. Особливості психічних порушень при окремих ендокринних захворюваннях, лікування та експертиза – 4 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Особливості психічних порушень при окремих ендокринних захворюваннях. 2. Ендокринний психосиндром. 3.Гострі та протраговані психози. 4.Психофармакотерапія і реабілітація психічних розладів при ендокринних захворюваннях.	1. Особливості психічних порушень при окремих ендокринних захворюваннях, лікування та експертиза – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1.Особливості психічних порушень при окремих ендокринних захворюваннях. 2.Психофармакотерапія і реабілітація психічних розладів при ендокринних захворюваннях. 3.Трудова, військова, судово-психіатрична експертиза хворих з психічними порушеннями при ендокринних захворюваннях.	Традиційний (контрольні запитання, ситуаційні задачі, тести, демонстрація хворих, клінічні розбори)	Залік
Розділ 09 Психічні розлади при ЧМТ– 12 годин				
1.Загальна характеристика травматичних уражень головного мозку - 2 год.	1. Загальна характеристика травматичних уражень головного мозку і класифікація з позиції	1. Психічні розлади у віддаленому періоді ЧМТ. Періодичні органічні	Традиційний (контрольні запитання,	Залік

Запитання до теми (зміст заняття): 1. Загальна характеристика травматичних уражень головного мозку. 2. Класифікація травматичних уражень головного мозку з позицій МКХ-10.	МКХ-10. Клініка психічних розладів у гострому періоді ЧМТ. – 4 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Класифікація травматичних уражень головного мозку з позицій МКХ-10. 2. Клініка психічних розладів у гострому періоді комосій та контузій головного мозку. 3. Баротравма, психічні розлади у гострому періоді. 4. Електротравма. 5. Принципи терапії психічних розладів у гострому періоді черепно-мозкових травм і лікування травматичної хвороби. 2. Психічні розлади у віддаленому періоді ЧМТ. Періодичні органічні (травматичні) психози. Лікування та експертиза. – 4 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Психічні розлади у віддаленому періоді черепно-мозкових травм (травматична хвороба). 2. Принципи терапії психічних розладів у віддаленому періоді ЧМТ і лікування травматичної хвороби. 3. Трудова експертиза хворих з психічними розладами при ЧМТ. 4. Військова та судово-психіатрична експертиза хворих з психічними розладами при ЧМТ.	(травматичні) психози. Лікування та експертиза. – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Психічні розлади у віддаленому періоді черепно-мозкових травм (травматична хвороба). 2. Періодичні органічні (травматичні) психози. 3. Питання терапії та експертизи.	ситуаційні задачі, тести, демонстрація хворих, клінічні розбори)	
--	---	---	---	--

Розділ 10 Психічні розлади при сифілітичних ураженнях головного мозку – 6 годин				
	1. Клініка сифілісу головного мозку. Вроджений сифіліс головного мозку. Діагностика і диференційна діагностика. Клініка і діагностика прогресивного паралічу. Лікування. Трудова, військова, судово-психіатрична експертиза при нейросифілісі. – 4 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Менінгеальні, судинні, гумозні форми сифілісу головного мозку. 2. Неврологічні, соматичні і серологічні дані в діагностиці сифілісу головного мозку. 3. Вроджений сифіліс головного мозку. 4. Діагностика і диференційна діагностика ранніх в пізніх форм нейросифілісу. 5. Клініка і діагностика прогресивного паралічу. 6. Лікування ранніх та пізніх форм нейросифілісу. 7. Трудова, військова, судово-психіатрична експертиза при нейросифілісі.	. Психічні розлади при сифілітичних ураженнях головного мозку з позиції МКХ-10. Загальна характеристика нейросифілісу. Етіологія, патогенез. – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Психічні розлади при сифілітичних ураженнях головного мозку з позицій МКХ-10. 2. Загальна характеристика нейросифілісу. 3. Етіологія, патогенез сифілітичних уражень головного мозку.	Традиційний (контрольні запитання, ситуаційні задачі, тести, демонстрація хворих, клінічні розбори)	Залік
Розділ 11 Психічні розлади при пухлинах головного мозку – 2 годин				
		1. Діагностика і диференційна діагностика психічних розладів при пухлинах головного мозку.	Традиційний (контрольні запитання, ситуаційні	Залік

		Питання терапії. – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1.Психічні розлади при пухлинах головного мозку з позицій МКХ-10. 2.Клініка психічних розладів при пухлинах головного мозку. 3.Параклінічні дані при пухлинах головного мозку. 4.Діагностика і диференційна діагностика психічних розладів при пухлинах головного мозку. 5.Принципи терапії хворих з психічними розладами при пухлинах головного мозку.	задачі, тести, демонстрація хворих, клінічні розбори)	
Розділ 12 Психічні розлади при енцефалітах – 2 годин				
	1. Психічні розлади при енцефалітах. – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Класифікація клінічних форм енцефалітів з позицій МКХ-10. 2. Психічні розлади при енцефалітах. 3. Клініка психічних порушень при епідемічному енцефаліті. 4. Лікування психічних розладів у гострій і хронічній стадіях енцефалітів. 5. Реабілітація, питання		Традиційний (контрольні запитання, ситуаційні задачі, тести, демонстрація хворих, клінічні розбори)	Залік

	експертизи.			
Розділ 13 Функціональні психози інволюційного періоду – 14 годин				
	1. Сучасний стан проблеми функціональних психозів інволюційного віку з позицій МКХ-10. Клінічна картина та перебіг функціональних психозів інволюційного віку. Диференційна діагностика. – 6 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Сучасний стан проблеми функціональних психозів інволюційного віку. 2. Класифікація їх з позицій МКХ-10. 3. Клінічна картина функціональних психозів інволюційного віку. 4. Диференційна діагностика функціональних психозів інволюційного віку. 2. Лікування та експертиза функціональних психозів інволюційного віку – 6 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Психофармакотерапія функціональних психозів інволюційного віку. 2. Реабілітація і трудова експертиза при функціональних психозах інволюційного періоду. 3. Військова і судово-психіатрична експертиза при функціональних психозах інволюційного періоду.	1. Сучасний стан проблеми функціональних психозів інволюційного віку з позицій МКХ-10. Клінічна картина та перебіг функціональних психозів інволюційного віку. Диференційна діагностика. – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Сучасний стан проблеми функціональних психозів інволюційного віку. 2. Класифікація функціональних психозів інволюційного віку з позицій МКХ-10. 3. Клінічна картина функціональних психозів інволюційного віку. 4. Диференційна діагностика функціональних психозів інволюційного віку.	Традиційний (контрольні запитання, ситуаційні задачі, тести, демонстрація хворих, клінічні розбори)	Залік
Розділ 14 Психічні розлади при судинних захворюваннях головного мозку – 2 годин				

		1. Класифікація порушень при судинних захворюваннях з позицій МКХ-10. Лікування психічних порушень при судинних захворюваннях головного мозку. – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Класифікація психічних розладів при судинних захворюваннях головного мозку з позицій МКХ-10. 2. Етіологія, патогенез психічних порушень при церебральному атеросклерозі. 3. Непсихотичні психічні розлади при церебральному атеросклерозі. 4. Психози при церебральному атеросклерозі. 5. Психофармакотерапія психічних порушень при судинних захворюваннях головного мозку. 6. Реабілітація і трудова експертиза при судинних захворюваннях головного мозку. 7. Військова, судово-психіатрична експертиза хворих з судинними захворюваннями головного мозку.	Традиційний (контрольні запитання, ситуаційні задачі, тести, демонстрація хворих, клінічні розбори)	Залік
--	--	--	---	-------

Розділ 15 Психічні розлади при атрофічних процесах головного мозку – 18 години				
1. Сучасний стан проблеми психічних розладів при атрофічних процесах головного мозку – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Сучасний стан проблеми психічних розладів при атрофічних процесах головного мозку. 2. Етіологія, патогенез та морфологію атрофічних процесів. 3. Класифікація з позицій МКХ-10 атрофічних захворювань головного мозку. 4. Стадії розвитку та клінічні варіанти недоумкуватості.	1. Хвороба Альцгеймера, хвороба Піка, хорея Гентінгтона, клінічні прояви та варіанти перебігу хвороби. – 8 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Клінічні прояви хвороби Альцгеймера. 2. Загальна характеристика перебігу хвороби Альцгеймера. 3. Хвороба Піка, клінічні прояви та варіанти перебігу хвороби. 4. Хорея Гентінгтона, клінічні прояви та варіанти перебігу хвороби. 2. Діагностика і диференційна діагностика атрофічних захворювань головного мозку, лікування та експертиза – 6 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Діагностика і диференційна діагностика атрофічних захворювань головного мозку. 2. Фармакотерапія психічних розладів при атрофічних процесах головного мозку. 3. Трудова, військова, судово-психіатрична експертиза при атрофічних процесах головного мозку.	Діагностика і диференційна діагностика атрофічних захворювань головного мозку, лікування та експертиза – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Загальна характеристика перебігу хвороби Альцгеймера. 2. Хвороба Піка, клінічні прояви та варіанти перебігу хвороби. 3. Хорея Гентінгтона, клінічні прояви та варіанти перебігу хвороби. 4. Діагностика і диференційна діагностика атрофічних захворювань головного мозку. 5. Фармакотерапія психічних розладів при атрофічних процесах головного мозку. 6. Трудова, військова, судово-психіатрична експертиза при атрофічних процесах головного мозку.	Традиційний (контрольні запитання, ситуаційні задачі, тести, демонстрація хворих, клінічні розбори)	Залік
Розділ 16 Розумова відсталість – 22 години				
1. Сучасний стан вчення про	1. Розумова відсталість,	1. Сучасний стан вчення про	Традиційний	Залік

розумову відсталість. Епідеміологія, загальна клінічна характеристика. – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Сучасний стан вчення про розумову відсталість. 2. Епідеміологія, загальна клінічна характеристика. 3. Класифікація розумової відсталості в МКХ-10. 4. Загальна характеристика ензимопатичних, хромосомних, ксеродермічних, дизостатичних форм розумової відсталості.	обумовлена внутрішньоутробними ураженнями плода, перинатальними шкідливостями. – 8 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Розумова відсталість, обумовлена внутрішньоутробними ураженнями плода. 2. Ембріо- і фенотипії - вірусні інфекції, резус-несумісність, токсоплазмоз, лістеріоз, вроджений сифіліс. 3. Розумова відсталість, обумовлена перинатальними шкідливостями. 2. Психози у розумово відсталих осіб. Клінічні прояви. Основні питання профілактики, лікування і експертизи. Граничні форми відставання в розвитку особистості (інфантилізм). Клінічні форми. Діагностика, лікування і профілактика. – 8 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Психози у розумово відсталих осіб. Клінічні прояви. 2. Основні питання профілактики, лікування і експертизи хворих на розумову відсталість. 3. Граничні форми відставання в розвитку особистості (інфантилізм), клінічні форми.	розумову відсталість. Епідеміологія, загальна клінічна характеристика. – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Класифікація розумової відсталості з позицій МКХ-10. 2. Ензимопатичні форми розумової відсталості (фенілкетонурія, пуриноз тощо). Клініка. Діагностика. 3. Хромосомні форми (хвороба Дауна, істинна мікроцефалія, синдром Шерешевського-Тернера, хвороба Клайнфельтера). Клініка, діагностика. 4. Ксеродермічні форми: невоїдна, іхтіоз. Клініка, діагностика. 5. Дизостозні форми: синдроми Марфана, Крузона. Клініка, діагностика. 2. Розумова відсталість, обумовлена внутрішньоутробними ураженнями плода, перинатальними шкідливостями. – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Розумова відсталість,	(контрольні запитання, ситуаційні задачі, тести, демонстрація хворих, клінічні розбори)	
---	---	---	--	--

	4.Терапія і профілактика психічних розладів у розумово відсталих осіб. 5.Трудова, військова, судово-психіатрична експертиза при розумовій відсталості.	обумовлена внутрішньоутробними ураженнями плода. 2. Ембріо- і фенотипії - вірусні інфекції, резус-несумісність, токсоплазмоз, лістеріоз, вроджений сифіліс. 3. Розумова відсталість, обумовлена перинатальними і постнатальними шкідливостями.		
Розділ 17 Непсихотичні розлади психіки і поведінки – 50 години				
1. Сучасний стан проблеми невротичних, пов'язаних зі стресом та соматоформних розладів. – 4 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Сучасний погляд на проблему неспсихотичних розладів психіки та поведінки з позицій МКХ-10. 2. Класифікація неспсихотичних розладів психіки та поведінки. 3. Класифікація розладів особистості з позицій МКХ-10. 2.Розлади особистості. Етіологія, патогенез, клінічні варіанти. Закономірності перебігу, діагностика, лікування. – 2 год. Запитання до теми (зміст	1 Розлади особистості. Етіологія, патогенез, клінічні варіанти. Закономірності перебігу, діагностика, лікування – 6 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Сучасний погляд на проблему розладів особистості. 2. Етіологія, патогенез розладів особистості. 3. Закономірності перебігу, діагностика розладів особистості. 4. Основні питання терапії і профілактики розладів особистості. 5. Реабілітації та експертиза розладів особистості. 2. Тривожні розлади. Класифікація, клінічні прояви, діагностика, лікування. Дисоціативні та соматоформні розлади, розлади прийому їжі – 8 год.	1. Тривожні розлади. Класифікація, клінічні прояви, діагностика, лікування. Дисоціативні та соматоформні розлади, розлади прийому їжі. – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Генералізований тривожний розлад, клінічні прояви. 2. Обсесивно-компульсивний розлад, клінічні прояви. 3. Діагностика та диференційна діагностика тривожних розладів. 4. Клінічні прояви, діагностика, питання терапії дисоціативних розладів. 5. Клінічні прояви, діагностика, питання терапії соматоформних розладів.	Традиційний (контрольні запитання, ситуаційні задачі, тести, демонстрація хворих, клінічні розбори)	Залік

заняття): 1. Розлади особистості. Етіологія, патогенез. 2. Закономірності перебігу, діагностика розладів особистості. 3. Основні питання терапії і профілактики розладів особистості. 4. Реабілітації та експертиза розладів особистості. 3. Реакції на стрес, посттравматичний стресовий розлад, порушення адаптації – 4 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Реакції на стрес. Клінічні прояви, діагностика, питання терапії. 2. Посттравматичний стресовий розлад (ПТСР). Клінічні прояви, діагностика, питання терапії. 3. Розлади адаптації. Клінічні прояви, діагностика, питання терапії. 4. Діагностика і диференційна діагностика ПТСР.	Запитання до теми (зміст заняття): 1. Класифікація тривожних розладів. 2. Тривожно-фобічні розлади, клінічні прояви. 3. Діагностика та диференційна діагностика тривожних розладів. 4. Питання терапії тривожних розладів. 5. Клінічні прояви, діагностика, питання терапії дисоціативних розладів. 6. Клінічні прояви, діагностика, питання терапії соматоформних розладів. 7. Клінічні прояви, діагностика, питання терапії розладів прийому їжі. 3. Реакції на стрес, посттравматичний стресовий розлад, порушення адаптації – 8 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Реакції на стрес. Клінічні прояви, діагностика, питання терапії. 2. Посттравматичний стресовий розлад (ПТСР). Клінічні прояви, діагностика, питання терапії. 3. Розлади адаптації. Клінічні прояви, діагностика, питання терапії. 4. Діагностика і диференційна діагностика ПТСР.	6. Клінічні прояви, діагностика, питання терапії розладів прийому їжі.		
--	---	---	--	--

	4. Непсихотичні розлади психіки та поведінки у дитячому віці – 8 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Класифікація неспсихотичних розладів психіки та поведінки у дитячому віці. 2. Особливості перебігу неспсихотичних розладів психіки та поведінки у дитячому віці. 3. Діагностика та диференційна діагностика неспсихотичних розладів психіки та поведінки у дитячому віці. 5. Лікування та експертиза при неспсихотичних розладах психіки та поведінки – 8 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Фармакотерапія при неспсихотичних розладах психіки та поведінки. 2. Трудова експертиза при неспсихотичних розладах психіки та поведінки. 3. Військова та судово-психіатрична експертиза при неспсихотичних розладах психіки та поведінки.			
Розділ 18 Психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання алкоголю – 18 години				
	1. Особливості алкогольної залежності у дитячому, юнацькому віці. Особливості алкогольної залежності у жінок – 8 год.	1. Алкогольні психози. Алкогольна енцефалопатія. Гостра (синдром Гайє-Верніке) і хронічна. Клініка. Діагностика.– 2 год.	Традиційний (контрольні запитання, ситуаційні задачі, тести,	Залік

	Запитання до теми (зміст заняття): 1. Особливості алкогольної залежності у дитячому та юнацькому віці. 2. Особливості ППРА у жінок. 3. Наркологічна допомога населенню. 2. Основні принципи лікування алкогольної залежності та алкогольних психозів, питання експертизи – 8 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Основні принципи лікування алкогольної залежності 2. Основні принципи лікування алкогольних психозів. 3. Оцінка простого і патологічного сп'яніння. 4. Трудова і військова експертиза при алкогольній залежності. 5. Судово-психіатрична експертиза при алкогольної залежності і алкогольних психозах.	Запитання до теми (зміст заняття): 1. Загальна характеристика алкогольних (металкогольних) психозів. 2. Гострі алкогольні психози - алкогольний делірій, алкогольний галюциноз, алкогольний параноїд, класифікація, діагностика. 3. Хронічні алкогольні психози, класифікація, діагностика. 4. Загальна характеристика алкогольних енцефалопатій. 5. Гостра алкогольна енцефалопатія (синдром Гайє-Верніке), клініка, діагностика. 6. Хронічні алкогольні енцефалопатії, клініка, діагностика.	демонстрація хворих, клінічні розбори)	
Розділ 19 Психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання психоактивних речовин – 30 годин				
1. Сучасний стан проблеми залежності від психоактивних речовин. Механізми розвитку звикання до психоактивних речовин. – 4 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Сучасний стан проблеми залежності від психоактивних	1. Сучасний стан проблеми нарко- і токсикоманій. Формування наркоманійного синдрому і його ознаки – 8 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Сучасний стан проблеми залежності від психоактивних речовин. 2. Механізми розвитку звикання до	1. Сучасний стан проблеми нарко- і токсикоманій. Формування наркоманійного синдрому і його ознаки – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Сучасний стан проблеми залежності від психоактивних	Традиційний (контрольні запитання, ситуаційні задачі, тести, демонстрація хворих, клінічні розбори)	Залік

речовин (ПАР). 2. Механізми розвитку звикання до психоактивних речовин. 3. Формування наркоманійного синдрому і його ознаки.	психоактивних речовин. 3. Формування наркоманійного синдрому і його ознаки. 4. Психози при вживанні психоактивних речовин. 2.Класифікація наркоманій. Клінічні прояви і перебіг окремих видів наркоманій та токсикоманій. Полінаркоманії – 8 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Сучасний погляд на проблему залежності від психоактивних речовин з позицій МКХ-10. 2. Класифікація наркоманій. 3. Клінічні прояви і перебіг окремих видів наркоманій: гашишизму, морфінізму, кокаїнізму тощо. 4. Полінаркоманії. 5. Класифікація токсикоманій. 6. Клінічні прояви і перебіг окремих видів токсикоманій. 3. Основні принципи лікування та експертиза – 8 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Основні принципи лікування наркоманій і токсикоманій. 2. Трудова і військова експертиза при залежності від ПАР 3. Судово-психіатрична експертиза при залежності від ПАР.	речовин. 2. Механізми розвитку звикання до психоактивних речовин. 3. Формування наркоманійного синдрому і його ознаки. 4. Психози при вживанні психоактивних речовин.		
Розділ 20 Лікування психічних захворювань – 54 годин				
1. Сучасні методи лікування	1. Сучасні методи лікування	1. Сучасні методи лікування	Традиційний	Залік

психічних захворювань і принцип класифікації різних видів терапії. Класифікація психофармакологічних засобів. Механізм дії і фармакокінетика психотропних засобів – 2 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Сучасні методи лікування психічних захворювань. 2. Принцип класифікації різних видів терапії. 3. Класифікація психофармакологічних засобів. 4. Механізм дії і фармакокінетика психотропних засобів.	психічних захворювань і принцип класифікації різних видів терапії. Класифікація психофармакологічних засобів. Механізм дії і фармакокінетика психотропних засобів – 8 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Сучасні методи лікування психічних захворювань. 2. Принцип класифікації різних видів терапії. 3. Класифікація психофармакологічних засобів. 4. Механізм дії і фармакокінетика психотропних засобів. 2. Антипсихотики. Механізми психотропної дії. Класифікація. Клінічне застосування – 8 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Класифікація антипсихотиків. 2. Загальна характеристика психотропної дії антипсихотиків. 3. Клінічні показання до застосування антипсихотиків різних фармакологічних груп. 3. Атидепресанти. Механізми психотропної дії. Класифікація. Клінічне застосування – 8 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Класифікація атидепресантів. 2. Загальна характеристика психотропної дії атидепресантів.	психічних захворювань і принцип класифікації різних видів терапії. Класифікація психофармакологічних засобів. Механізм дії і фармакокінетика психотропних засобів – 4 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Сучасні методи лікування психічних захворювань. 2. Принцип класифікації різних видів терапії. 3. Класифікація психофармакологічних засобів. 4. Механізм дії і фармакокінетика психотропних засобів.	(контрольні запитання, ситуаційні задачі, тести, демонстрація хворих, клінічні розбори)	
--	---	--	--	--

	3. Клінічні показання до застосування антидепресантів різних фармакологічних груп. 4.Транквілізатори. Психостимулятори. Ноотропні засоби. Механізми психотропної дії. Класифікація. Клінічне застосування – 8 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Транквілізатори. Клінічні показання до застосування. 2. Психостимулятори. Особливості психотропної дії. 3. Ноотропні засоби. Клінічне застосування. 4. Нормотиміки. Лікувальна і профілактична дія солей літію.. 5. Невідкладна терапія психічних захворювань. Інтенсивна терапія – 8 год. Запитання до теми (зміст заняття): 1. Невідкладна терапія психічних захворювань. Інтенсивна терапія. 2. Електроконвульсивна терапія (ЕКТ), механізм дії ЕКТ. 3. Показання до ЕКТ і методика її проведення. 4. Інші види біологічної терапії психічних захворювань. Інсулінотерапія. 6.Психотерапія та інші реабілітаційні заходи в психіатрії. – 8 год.			
--	--	--	--	--

	Запитання до теми (зміст заняття): 1. Психотерапія, патофізіологічний механізм дії. 2. Психотерапевтичні методи - гіпнотерапія, "раціональна" психотерапія, аутогенне тренування, групова, ортодоксальні та сучасні психоаналітичні методи та інші. 3. Показання до застосування психотерапії. 4. Нетрадиційні методи лікування психічних захворювань - краніоцеребральна гіпотермія, гіпербарична оксигенація, латеральна терапія, лазеротерапія тощо.			
Іспит – 6 годин				
	1. Іспит – 6 год.			Державна атестація на визначення знань та оволодіння практичними навиками

Робочу навчальну програму склали: завідувач кафедри психіатрії, наркології та медичної психології, д. мед. н. професор Скрипніков А.М.
 професор кафедри психіатрії, наркології та медичної психології, д. мед. н. Животовська Л.В.

Робоча навчальна програма обговорена на засіданні кафедри «28» серпня 2024 р., протокол № 1

Завідувач кафедри психіатрії, наркології та медичної психології ПДМУ

д. мед. н., професор

Андрій СКРИПНІКОВ

Робоча навчальна програма ухвалена на засіданні вченої ради ННПО «30» серпня 2024 р., протокол № 1

Голова вченої ради ННПО

Алла МАРЧЕНКО

д. мед. н., доцент